

Namn att minnas

Göran Ryding

"Det var hemskt, sa Rydingen." Ja visst gjorde han det. Det är ett axiom man hört sedan sin tidigaste barndom precis som motsvarande om Filén och Gravander och det är helt enkelt otänkbart att ifrågasätta dess sannfärdighet.

Frågan är bara vilken Ryding, och varför?

Det är – från det ena till det andra – en sällsam samling sändebud vi haft i den ryska rådsrepubliken, sedan våra gamla förbindelser med det kejsrerliga Ryssland upplösts genom den magnifike general Brändströms sorti.

Den bland ryssarna mest populära var nog Gyllenstierna. Han var baron så gammal att en av hans förfäder uppträdde i Hamlet. Han var omätligt rik och strödde pengar omkring sig. Han hade ett av Skånes största och märkligaste slott. Och på köpet var han vänsterradikal – det glunkades om att han som student tillhört Clarté i Lund. Det var en kombination som ryssarna inte kunde motstå. När Gyllenstierna, som var sidoackrediterad i Teheran, gjorde en resa dit, blev han på natten störd av skällandet från alla de herrelösa hundar, vilka församlat sig utanför härbärgen. Gyllenstierna klev ut på altanen iförd en nattrock av brokad – förvisso en imponerande syn i den persiska månens glans – och tillröt hundarna sitt mest skånska och friherrliga: "TÖST!" Det uppges att de till ett fyrtiotal uppgående djuren blev så häpna över detta tilltal att de stack svansen mellan benen och snopna avlägsnade sig. Hädanefter betraktades Gyllenstierna i varje fall på dessa breddgrader om inte som en helig man så åtminstone som en trollkarl.

Där fanns Heidenstam, som en kväll fick telegram från C G Ekman med förfrågan om han ville bli utrikesminister i dennes nya ministär. Gunnar Hägglöf berättar i sina memoarer att Heidenstam gick fram och tillbaka hela natten, ett rov för den gräsligaste sinnesrörelse. På morgonen hade han i alla fall bestämt sig för att tacka nej, vilket Hägg-

löf fann så mycket klokare som ungefär samtidigt ett meddelande ingått från Stockholm att Ekman utnämnt Ramel till utrikesminister. Där fanns Winter, om vilken föga mer är att tillägga. Där fanns Assarsson, som var så skarpsynt att ryssarna vidtog den sensationella åtgärden att förklara honom *persona non grata*; men inget ont som inte har något gott med sig, ty därigenom fick vi världens mest smakfullt inredda utrikesdepartement, signerat av den gamle antikkännaren. Där fanns Söderblom som med seren panna lade fallet Wallenberg till handlingarna – samme man vars politik under kriget av Ehrensvärd karakteriserats med orden *reculer pour mieux reculer*. Där fanns Gunnar Hägglöf, vars temperamentsfulla maka kastade ut sina kläder genom järnvägsvagnens fönster på vägen till Moskva och mottog de uppvaktande iförd sin makes ytterrock, därmed kreerande ett nytt dammode i Moskva. Där fanns Sohlman, till vilken den ryske utrikesministern brukade vända sig för att få goda råd. Där fanns Jarring, som ägnade tidiga morgonstunder åt filosofisk forskning och däremellan for ned till Cypern för att försöka lösa den fö olösliga Mellan Östernfrågan. Slutligen var där Eng, om vilken det bästa som kan sägas är att han inte är kvar.

Och nu är det alltså Ryding. "Det var hemskt, sa Rydingen." Men, som framhållits, vem och varför? När jag var liten, fick jag höra att det var en landshövding som fällde repliken, när han morgonen efter en bättre bankett betraktade sig själv i raxspegeln. Men enligt den nästan ofelbare Pelle Holm i "Bevingade ord" skulle den ha fällts av samme man när en höna sprang över vägen eller rättare "av en broder till honom". Brodern var general och krigsminister, och illa skulle det sannerligen varit beställt med denna svenska försvarsmakten, om dess näst konungen högste befälhavare blivit förskräckt vid anblicken av en höna, som sprang över vägen. Nej, yttrandet får – i vilket sammanhang det nu fälldes – stå för

landshövdingen. Och landshövdingen var just farfar till Sveriges nye ambassadör i Moskva, Göran Ryding.

När vår systematiskt antirojalistiska radio/TV visade några ynkliga snuttar från kungens statsbesök i Finland, utropade en tittare spontant: "Och där har vi svenske ambassadören Ingemar Hägglöf!" Svenske ambassadören var det riktigt nog, men inte Ingemar Hägglöf utan dennes efterträdare Göran Ryding. Dock – misstaget är lätt förståeligt. Göran Ryding är mera lik Gunnar Hägglöf än vad Ingemar Hägglöf är. I fallen Gunnar och Göran rör det sig om ett släktdrag som ger pronocerat utslag: kusiner som blivit varandra likare än bröder. Gunnars mor, Cecilia Ryding, var Görans faster.

Läggningen för diplomati tycks också vara något av ett familjdrag. Sedan han tagit sin jur kand gick Göran Ryding direkt på UD och blev attaché på sommaren 1939. Hans första utlandsposter var i Rom och Bern under kriget, därefter kom han med avbrott för hemmatjänstgöring till London. Liksom sin frände Gunnar visade han intresse och fallenhet för handelspolitik och hamnade efter att bla ha tjänstgjort i OECD och i Moskva som biträdande chef för handelsavdelningen. Sedan dess har hans väg gått spikrak: chef för handelsavdelningen 1964 och biträdande kabinettssekreterare, dvs i realiteten ledare för vår utrikeshandelspolitik 1968. Slutligen på senare år i rask följd beskickningarna i Helsingfors och Moskva,

av vilka den förra ju utgör en idealisk förberedelse för den senare.

Vad finns mer att säga om Göran Ryding? Att tala om att han är mycket allmänbegåvad, snabbtänkt, har god organisationsförmåga, stora språkkunskaper och angenämt sätt vore, med tanke på ovanstående, närmast en överloppsgärning. Påfallande är hans goda handlag med människor, vilket kan ha ett samband med att han är mer främmande än de flesta för det fel som utmärker alltför många av hans generationskamrater och underordnade: opportunism. Han är – inom rimliga gränser – självständig, och man vet att man kan lita på honom. I Moskva kommer han att vara alldeles utmärkt. Han lider inte av någon som helst rysskräck eller ens kommunistkräck, i gengäld är han inte som en eller annan närstående någon mössa. Han kan vara mycket trevlig och samtidigt mycket tuff och åtminstone föreställer man sig att det är en kombination som borde passa ryssarna.

För övrigt är han gift med en mycket klok och bra person vid namn Cecilia Wersäll. Det var fö hon som hittade på den goda idén med "Sophia-Albertinorna", dvs den studiecirkel där hemmavarande diplomatfruar får lära sig fakta om det moderna Sverige.

Han utgör en intressant kombination, Göran Ryding – hälften övermänniska (Hägglöf) och hälften människa (Ryding).

GU